

- Interioris rami ζ notati interior propago in ossis sacri humiliorem sedem, uesciam & uesciam ceruicem, ipsumque penem: in mulieribus uero, in inferiorem uteri fundi regionem, & pariter in illius ceruicem surculos diffundens.
- Hic etiam arterias appinximus, quarum sinistra ab umbilico hic inter ζ & ϵ ad internam prius commemoratum ramum perinde pertinet, ac si uersus umbilicum ab ipso deriuaretur.
- Interioris rami ζ insigniti reliquum, quod ab externo ramo trunci diuisionis quae supra os sacrum fit, portionem asciscens, per pubis ossis foramen in crus delabatur, inibi in musculos pubis os occupantes digestum, & suo termino cum alia arteria, quae in quintum femur mouentem musculum praecipue digeritur, ac mox signabitur, coit, ea sede qua ω ascriptum cernis.
- Propago exterioris rami sursum ad rectum abdominis sui lateris musculum conscendens, atque praecipua ipsius sobole umbilici regionem petens, reliquos autem surculos transuersum in humiliorum abdominis sedem dispensans.
- Surculus transuersus secundum pubis os ad pudenda prorepens.
- Sedes exterioris rami, quae modo in crus delabatur, ac in uniuersum crus disseminari incipit.
- Ramus maioris crus petentis arteriae in musculos propagatus, qui anteriorem femoris sedem si bi uendicant.
- Ramus ad quintum femur mouentem musculum, & eos qui internam femoris sedem occupant digestus, unoque ipsius surculo cum illius arteriae coiens sine, quam per pubis ossis foramen procide, re diximus, ac ω insigniuimus.
- Ramus in musculos posteriorem femoris sedem obtinentes deriuatus.
- Ramuli genu articuli peculiare. Hicque grandis arteria in poplite reconditur.
- Grandis cruris arteria posteriorem tibiae sedem petens.
- Ramus fibulae amplexatibus musculis, praecipue autem septimo et octauo pede mouenti oblatus.
- Arteria inter calcem & internam malleolum pedis inferiora subiens.
- Arteria ad pedis humiliora accedens, inter calcem & exteriori malleolo nonnunquam reflexa.
- Ramuli tibiae cum calcis articulo proprii.
- Propago pedis elatiora accedens.
- Arteriarum in pedis humiliori sede distributio. Subsequentibus modo duobus Capitibus non solum haec cuius indicem absoluius, figura comenit, sed etiam huc attinet praeter crebras quinti libri & sexti & septimi figuras, ea quam huius libri fini subiungam, cuius characteribus perinde atque haecenus fecimus, in interiori margine utemur.

VNDE ARTERIA MAGNA PRINCIPUM DUCAT, & in quos ramos ipsius ascendens pars digeratur.
Caput XII.

QUANDO in interiori margine alicubi, praeterquam in duobus proximis Capitibus scribitur fig. cap. 12. ea subaudienda est, qua integram arteriae magnae imaginem, ante praesens Caput proposuimus.

Non prolixa de arteriae magnae ortu esse disceptationem.

Arterias neque a cerebro neque extremis corporis partibus nasci.

LONGE minor inter medicorum ac philosophorum principes de gran- dis arteriae, quam de uenarum neruorumque principijs est dissensio. Hippocrates namque, Plato, Aristoteles ac Galenus pariter cor arteriarum fontem ac originem (uti sane est) statuunt. Quippe erronea prorsus est Pelopis Galeni praecceptoris sententia, arterias docens simul & uenas cum neruis e cerebro nasci: non minus sane quam a ueritate simul abhorret eius auctoris placitum, qui spurium tractatum de uenis, Hippocratis libro de Natura humana interiecit. Quandoquidem, ut caetera taceam, cerebrum uitalis spiritus & sanguinis feruidi ac impetu per corpus ruentis, quemadmodum cor, non est principium, ac arteria nullibi quam ubi e corde pronascitur, amplior occurrit. Dein haec quoque illorum dogma improbant, qui arterias ab extremis summisque corporis partibus non secus passim oriri arbitrantur, quam si quis ab extremis arborum uirgulis illarum initium recenseret. Verum etiam si non philosophiae modo, sed & medicinae principes cor arteriarum fontem statuerint, nihilominus tamen de cordis sinu, a quo arteria pronasceretur, non nihil inter se dissentiant, quum hi quidem

quidem ex cordis medio sinu, illi autem ex sinistro, arteriam oriri contendunt. Caeterum haec dissensio de cordis uentriculis sinibus uel potius, quam de arteriarum origine est. ac proinde nos tantum duos cordis uentriculos enumeraturi, postposita omni controuersia ex elatiori sede sinistra sinu cordis, propter ipsius basis centrum, magnam arteriam originem ducere attestabimur, ubi tertium uentriculum (post dextram uidelicet membranam arteriae uenalis orificio praefectam) Aristoteles enumerauit, etsi alia Galeni in libro de Dissectione uenarum sit sententia, nisi forte perperam Dexterioris pro Sinisterioris inibi in Galeni libro legatur. Magna igitur arteria in hoc ortu orbicularis est, ac hic ipsius amplissima sedes & durior & cartilaginosa consistit. Ipsa autem arteria simul atque enascitur, duos graciles promit surculos, qui coronae prorsus modo cordis basin una cum coronali uena amplectentes, cordi secundum ipsius longitudinem ramulos transfundunt, quorum plures amplioresque inibi se offerunt, ubi cordis substantia crassior uisitur. est autem id potissimum in ea cordis sede, ubi sinistrum ipsius sinum continet, & qua septum utriusque sinibus commune porrigitur. Coronarium arteriarum ortus post membranas consistit, quas resumptionem spiritus sanguinis ex ipsa arteria in sinistrum cordis sinum prohibere, in sexto libro ostendam. Verum & si coronarium arteriarum par quodammodo sit amplitudo, ea tamen amplior longiorque cernitur, quae ex dextro magnae arteriae orificij latere originem ducit, una namque hinc a tergo dextrae membranae pronascitur, altera autem a posteriori eius orificij sede principium sibi uendicat, a tergo posterioris membranae a sinistre interrim membrana tergo nulla pronascitur. Postquam uero magna arteria coronales deprorsus, a cordis basis centro sursum quodammodo sub uenae arterialis caudice conscendit, ac cordis inuolucrum perforans bipartito scinditur, ac unam ipsius partem, quae grandior est, deorsum ad quintam thoracis uertebrae, & deinde per reliqua dorsum sedem detorquet, in omnes quae cordi subsunt regiones ramos exhibituram. At minor pars supra cor repositis sedibus distribuenda sursum properat, ac statim in progressu asperae arteriae innitens, ac uenae cauae inter membranas thoracem intersepientes substrata, ex sinistro ipsius latere ramum distribuit oblique sursum ad primam sinistri lateris costam exporrectam, qui quidem quae pulmonei accumbit atque sinistram thoracem intersepientem membranae alligatur, nullas deriuat propagines: uerum simulatque primam thoracis attingit costam, ab humiliori ipsius sede propaginem deorsum diffundit, quae costarum radicibus attensa, in tria quatuor superiorum costarum sinistri lateris interualla singulas soboles spargit, a quibus rursus surculi in dorsalem medullam, & musculos thoraci uertebri hinc in stratos excurrunt. Caeterum ab elatiori sede eius oblique ad primam costam conscendentis rami, alia enascitur propago nuper commemorata multo amplior, quae ad septimam ceruicis uertebrae latus oblique repens, in huius lateris transuersi processus foramen se inserit, ac deinde per transuersorum reliquarum uertebrae processus foramina conscendens, perinde atque haec excurrens uena digeritur. Nam in progressu dorsali medullae surculos deriuat ea subingredientes foramina, quae neruis emittendis rerum Opifex exculpit. Deinde & musculis ceruicem hic occupantibus ab illa propagine ramuli quoque sparguntur. Quod uero eius reliquum est, simul cum comite uena per foramen in posteriori sede sinistri capituli occipitis ossis insculptum, caluariam subit, atque in sinistrum durae cerebri membranae sinum exhauritur. Praeter hanc propaginem uertebri exporrectam, arteria quam oblique ad primam sinistri lateris costam contendere diximus, alia ab anteriori ipsius sede pullulat propago, obliquiori ductu pariter superiora anteriora quae petens. Haec etenim pectoris ossis summum accedens, ac sinistram thoracem intersepientis membranae adhaerens, decliuus perfertur secundum pectoris ossis sinistrum latus, quae ipsi costarum coarctantur cartilagine. Haec propago in eisdem omnino ramos digeritur, in quos uenam haec repentem dispensari retulimus, praeterquam quod nullae soboles a praesenti propagine cutem accedant, nisi forsitan obscurissimae in mamillae corpus pertingant. Quae enim haec arteriae propago pectoris ossi exporrigitur, uerarum costarum cartilaginum interuallis ramos offert, a quibus alij ramuli in musculos assurgunt cartilaginibus incumbentes. Deinde & ab hac propagine in sui lateris membranam quae thoracis amplitudinem intersepit, & in glandium in iugulo repositum, surculi mittuntur. Quod autem ipsius reliquum est, secundum sinistrum mucronatae cartilaginis latus thoracis cauitatem ingreditur, & recto hic abdominis musculo subnatum, ad umbilici quodammodo regionem procedit, in progressu utriusque ad partes abdominis ramulos offerens, & iuxta umbilicum in plures dissectum soboles alterius arteriae terminos respicit, quam huc ab imo sursum contendere docebimus. Vbi arteria oblique ad primam protensa costam, haecenus commemoratas edidit propagines, sinistram aditura axillam, & musculum perforatura dorsum motorum secundi parvis sinistrum, ab ipsius elatiori parte priusquam e thorace penitus labitur, notatu etiam digna magnitudine.

Arteria oritur a sedes.

Coronales arteriae.

Caudicis arteriae bipartitis.

Ascendentis parvis series, ac primum arteriae ad sinistri lateris primam costam oblique tendentis.